

'Ik ben nooit van de bulldozer afgestapt'

Tekst en foto:
Marjolein van Woerkom

VITALE VOLHOUDER:
PIET VAN GELDEREN

Piet van Gelderen (83) zit sinds zijn veertiende in het loonwerk. Al 66 jaar is hij bulldozer-machinist. De bulldozer hoort bij hem en hij hoort bij de bulldozer. Zolang hij er nog op kan klimmen, gaat hij door. "Je laat elke keer weer een mooi perceeltje achter."

**'IK HEB NOG EEN TIJDJE
OP EEN KRAAN GEDRAAID,
MAAR DAT WAS HET NIET
VOOR MIJ'**

Een stofwolk verplaatst zich over de kale grond. Kom je dichterbij, dan kun je een gele bulldozer onderscheiden. Piet van Gelderen is hier aan het werk op zijn Caterpillar D6T. "De grond moet rondgemaakt worden, zodat het water er straks beter vanaf stroomt", legt hij uit. Hij wijst in een cirkel om zich heen: "Dit is het land van Heusden en Altena. In de jaren zestig was ik hier ook om grond gelijk te maken, al ziet het er nu heel anders uit. Er zijn sloten gemaakt, de greppels zijn weg. De tijd gaat voort."

Piet van Gelderen is al 83 jaar en sinds 23 jaar werkt hij voor Loonbedrijf Bongers uit Tiel. Daarvoor heeft hij andere werkgevers gekend. Het begon allemaal op zijn veertiende. "Ik wilde vroeger heel graag piloot worden, alleen kom ik uit een arbeidersgezin, dus toen ik klaar was met school moest ik aan het werk."

Hij begon bij een loonwerker: dorsen, koren maaien; alles ging met de hand. Twee jaar later kocht de eigenaar een bulldozer en Piet moest daarop. "Eigenlijk ben ik nooit meer afgestapt. Ik begon op een Caterpillar D2. Daarna kwamen er een D4, D6, D7, D8 en D9. Alleen met een D10 en

een D11 heb ik nog nooit gewerkt", zegt hij. Een andere machine heeft hij nooit gewild. Het werk beviel en bevat hem goed. "Het is gewoon mooi werk. Je ziet dat je wat maakt."

NAAR HET BUITENLAND

Hij heeft al veel werkgevers gehad. Meerdere malen ging een werkgever failliet, werd die overgenomen door een groter bedrijf en dat nam hem dan met bulldozer en al over. Hij lacht: "Dan werkte ik op vrijdag voor de ene werkgever op een bepaald perceel en op maandag ging ik door op datzelfde perceel, maar dan voor een andere werkgever."

Hij heeft ook jarenlang in het buitenland gewerkt, onder andere in de bruinkool. Zijn eerste buitenlandse klus was in Duitsland, in Wilhelmshaven. "Ik was elke keer drie weken van huis. Op een gegeven moment opende mijn werkgever een nevenvestiging in Afrika en vroeg of ik daarheen wilde: of vijf jaar erheen met vrouw en kinderen, of een jaar lang van huis. Dat ging me toch te ver. Ook mijn vrouw wilde dat niet. Ik weigerde dus en zocht een andere werkgever."

Ook die stuurde hem echter naar het buitenland. "Toentertijd ging dat gewoon zo. Er moest brood op de plank komen. Ik heb mijn vrouw er nooit iets over horen zeggen, want het was gewoon zo. Ik werkte en zij zorgde thuis voor onze zoon en dochter."

Zo werkte hij in de jaren zeventig voor een bedrijf in Middelharnis. Hij reisde ervoor naar Frankrijk, België en Duitsland. "Dat waren de jaren dat ik op de D9 werkte, de grootste bulldozer toen. Gewel-

NAAM:
Piet van Gelderen

BEDRIJF:
Loonbedrijf Bongers

PLAATS:
Tiel

dig. We schaftten met z'n vijven in de cabine, zo groot was dat ding", zegt hij. Hij wijst naar zijn eigen D6T en lacht. "Nu kan ik er niet eens mijn broodtrommel in kwijt."

HARD WERK

Hij ontgon land en werkte bij de kolenmijnen. "Het was hard werk en ik maakte lange dagen. Normaliter werkte ik van zes uur 's ochtends tot tien uur 's avonds. Soms was het best eenzaam. Zondagavond ging ik van huis en ik wist niet wanneer ik terug zou komen. Eerst zat ik in de kost in Frankrijk. In de weekeinden reed ik naar huis. Ik werd alleen stapelgek tussen die Franse collega's, want ik sprak geen Frans. Toen heeft mijn werkgever een caravan voor me geregeld. Ik zat een tijd in de nachtdienst en overdag deed ik boodschappen en kookte ik voor acht man. Uiteindelijk heb ik acht jaar in een caravan geleefd." Het was afzien, maar het waren ook indrukwekkende tijden, stelt hij. "Het land lag daar nog vol bommen uit de Tweede Wereldoorlog. Voor mijn machine liep dan iemand met een metaaldetector en als we iets tegenkwamen, gooiden we de bommen zo op de kar. Ook heb ik eens zes mortieren in mijn cabine gehad. Wanneer ik terugkwam bij het begin van het perceel legde ik ze aan de rand, waar ze een paar dagen later werden opgehaald. Nou, daar gaan ze nu wel anders mee om", lacht hij.

Uiteindelijk brak het hem op. De bekende druppel was de nacht dat het zo enorm vroom dat de ijspegels in zijn caravan hingen. "Ik had al meerdere malen gevraagd om elektriciteit, maar het werd telkens niet geregeld. Dan kwam ik 's avonds laat terug van het werk in een ijskoude caravan. Ik waste me met koud water en probeerde dan te slapen. Ik heb die nacht eerst nog het gas opengezet om de boel te verwarmen, maar toen er condensvorming ontstond, heb ik het toch maar dichtgedraaid. Daarna was ik er klaar mee. Jee, ik heb wat kou geleden vroeger."

MET DE VUT?

Hij was toen 59 jaar. "Ik heb toen een tijdje op doktersadvies thuisgezeten. Overspannen was de diag-

nose, maar daarna mocht ik weer aan de slag. Mijn werkgever zei dat hij genoeg werk had, maar toen ik weer mocht beginnen, stond ik de schuur aan te vegen en bleek er geen werk voor de bulldozer."

Dat werk stond hem zo tegen dat hij zijn werkgever heeft gevraagd te mogen stoppen. "Ik heb altijd gezegd dat ik niet met de vut zou gaan, maar dat vegen stond me zo tegen, ik had helemaal geen plezier meer in mijn werk."

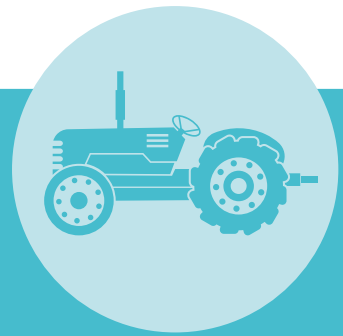
Geluk bij een ongeluk: in diezelfde periode ging zijn werkgever failliet en nam zijn huidige werkgever, Loonbedrijf Bongers, het bedrijf over. "Ze vroegen daar of ik een paar dagen op de bulldozer voor ze wilde schuiven, maar die dagen werden weken en de weken werden jaren. Nu heb ik een nulurencontract. Alles gaat op basis van vertrouwen. Dat is fijn. En als ze werk hebben, ga ik altijd. De bulldozer gaat door."

KNOPJES

Op het land waar hij nu werkt, zijn sloten gegraven en greppels gedicht. De D9 heeft plaatsgemaakt voor een D6T. "De veranderingen zijn niet van de ene op de andere dag ontstaan. Je groeit er van lieverlee in. Ik vind dat mijn werk in de basis wel hetzelfde is gebleven, alleen de machine is heel erg veranderd", stelt hij vast. "Vroeger zat je de hele dag naar hendels te grijpen. Nu zitten er allemaal knopjes. Vroeger werkte je met veel lawaai en hadden we geen oordoppen in. Nu is het ronduit stil in de cabine. Vroeger deed je alles op het oog en op gevoel, nu heb je GPS."

Dat heeft hij zichzelf eigen gemaakt, want anders zou hij dit werk niet meer kunnen doen. "Nu moet ik alles instellen en de machine doet zijn werk wel. Aan de ene kant is het gemakkelijker geworden en minder fysiek, maar aan de andere kant daardoor ook wat saaier."

Toch beleeft hij nog veel plezier aan zijn werk als bulldozermachinist. "Vroeger deed je het voor de centen. Nu doe ik het nog steeds niet voor niks, maar het is hobby. Ik vind het leuk. Ik voel me er best bij. En wat moet ik thuis gaan doen? Mijn vrouw is drie jaar geleden overleden en mijn kinderen zijn druk met hun eigen leven. Zolang mijn lijf het nog volhoudt, ga ik door."

VITALE VOLHOUDERS

Regelmatig krijgen we e-mails binnen over jubilea: vijftientig, veertig of zelfs vijftig jaar in dienst. Bijzonder in deze tijden, waarin veel mensen 'jobhoppen'; na vijf jaar willen ze toch weer wat anders. Vandaar deze serie, waarin we 'vitale volhouders' uitlichten die lang doorwerken in de sector, als trekkerchauffeur, als directeur, als kraanmachinist en als planner, maar het kan net zo goed de oudste in werking zijnde machine zijn. Hoe houden zij het zolang vol? Wat is het geheim?

'ALS ZE WERK HEBBEN GA IK ALTIJD. DE BULLDOZER GAAT DOOR'

ROL OP HET BEDRIJF:

Bulldozermachinist

DIENSTJAREN:

Sinds zijn veertiende, waarvan al 66 jaar op de bulldozer

INDRUKWEKKEND MOMENT:

"Een indrukwekkend moment was toen ik van de bulldozer afviel, zo'n tien tot twaalf jaar geleden. De machine stond op een dieplader en ik wilde hem nog even afsputten en gleed eraf. Drie meter naar beneden. Zo met mijn hoofd op de grond. Mijn kop was kapot en ik had mijn pols op drie plekken gebroken. Gelukkig is het goed gekomen."

TIP OM HET LANG VOL TE HOUDEN:

"Je houdt het vol zolang je er plezier in hebt. Als je dat niet meer hebt, moet je wat anders gaan doen."